

POSTANOWIENIE

24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 24 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa L. W.
przeciwko Miastu i Gminie Krotoszyn
o zapłatę,
na skutek skargi L. W. o wznowienie postępowania,
w przedmiocie zmiany rozstrzygnięcia o kosztach postanowienia Sądu
Najwyższego z 15 grudnia 2022 r., I CSK 2550/22,

- 1. zmienia postanowienie Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2022 r., I CSK 2550/22, w punkcie 3, w ten sposób, że w miejsce kwoty 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych), powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, przyznaje adw. adwokatowi P. J. kwotę 4050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych), w tym należny podatek od towarów i usług;**
- 2. oddala wniosek w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

W związku z wnioskiem pełnomocnika o zmianę postanowienia Sądu Najwyższego o przyznaniu jej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 416¹ k.p.c. w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem mogą być uchylone postanowienia niekończące postępowania w sprawie, jeżeli

zostały wydane na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą; przepisy o wznowieniu postępowania stosuje się odpowiednio.

Literalnie czytając, wskazany przepis znajdzie zastosowanie w przypadku, gdy sprawa została zakończona prawomocnym wyrokiem, a postanowienie o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie należy do orzeczeń o charakterze merytorycznym (zob. m.in. postanowienia SN: z 6 maja 2003 r., I CO 7/03, OSNC 2004, nr 1, poz. 14; z 9 października 2007 r., II CO 6/07; z 19 marca 2012 r., II UO 1/12; z 5 grudnia 2012 r., I CO 49/12; z 18 marca 2015 r., I UO 2/14; z 19 grudnia 2017 r., I UO 2/17).

Tym niemniej Trybunał Konstytucyjny w kilku wyrokach, w tym powołanym przez wnioskodawczynię wyroku z 27 lutego 2024 r., SK 90/22, stwierdził niekonstytucyjność przepisów rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu oraz w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3767/22, przyjął, że wobec niekonstytucyjnego charakteru wskazanych przepisów pierwszego z tych rozporządzeń w systemie prawa powstała luka, uzasadniająca ustalenie stawki wynagrodzenia należnej pełnomocnikowi z urzędu w drodze analogii do unormowań dotyczących ogólnych stawek zastępstwa procesowego (podobnie np. postanowienie SN z 13 września 2023 r., I CSK 4563/22).

W związku z tym konieczne jest zastąpienie zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny stawek – stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia i rodzaju postępowania – stawkami wynagrodzenia (opłat), jakie prawodawca przewidział za tego samego rodzaju prace (pomoc prawną) wyświadczone przez radcę prawnego ustanowionego z wyboru, wynikające z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zastosowanie *per analogiam* miał art. 416¹ k.p.c., w przeciwnym razie pełnomocnik z urzędu byłby pozbawiony skutecznego środka dochodzenia

wyższego wynagrodzenia, chociaż przepisy rozporządzenia zostały uznane za niekonstytucyjne.

W związku z tym, mając na względzie wskazywaną w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia, zasądzono stawkę wynikającą z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r.

Jednocześnie, podzielając stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powołanym wyżej postanowieniu z dnia 13 września 2023 r. należy uznać, że zastosowanie tych przepisów nie uzasadniało powiększenia wysokości tego wynagrodzenia o sumę odpowiadającą podatkowi VAT.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

R.G.